

Bijlage II
Natuuronderzoek

quick scan flora en fauna

Rosepdreef 6 te Oisterwijk

LBP|SIGHT

ECOquickscan
ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap

22 juli 2013

projectnummer: 13039

quick scan flora en fauna

Rosepdreef 6 te Oisterwijk

In opdracht van:

LBP|SIGHT

contactpersoon:

mevrouw ing. J.G. van der Linden

22 juli 2013

ECOquickscan

ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap

Haico van der Burgt

Fruittelerserf 43

6846 AC Arnhem

T 026-8446525

M 06-12971680

E haico@ecoquickscan.nl

I www.ecoquickscan.nl

wijze van citeren: Burgt, H.H.J. van der, Quick scan flora en fauna Rosepdreef 6 te Oisterwijk. *ECOquickscan*, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Arnhem, 2013.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
1.1	AANLEIDING	1
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGROPEN	2
2	WETTELIJK KADER	3
2.1	GEBIEDSBESCHERMING	3
2.2	SOORTBESCHERMING	3
3	TOETSING	5
3.1	ONDERZOEKSMETHODIEK	5
3.2	BESCHERMDE GEBIEDEN	5
3.3	VOORKOMEN VAN BESCHERMDE SOORTEN	6
4	CONCLUSIE	11
4.1	GEBIEDSBESCHERMING	11
4.2	SOORTENBESCHERMING	11
4.3	CONSEQUENTIES	11
4.4	AANBEVELINGEN	13

BIJLAGE

1	LITERATUURLIJST	
---	-----------------	--

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

In Oisterwijk (gemeente Oisterwijk, provincie Noord-Brabant) is de bestemmingsplanwijziging van een agrarisch erf naar wonen beoogd. Mogelijk zullen hierbij opstallen een andere functie krijgen en/of worden gesloopt. Aan ecologisch adviesbureau *ECOquicks-can* is gevraagd te beoordelen of deze activiteit effect heeft op de flora en fauna op en rond de locatie. De voorliggende rapportage beschrijft de effecten op de aanwezige flora en fauna en geeft inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving op deze locatie.

globale ligging (geel) en indrukken van het plangebied; de voorzijde van het woonhuis met daarachter het erf (rechtsboven), de deel (grupstal) met op de achtergrond de voormalige varkensstal (links-onder) en de hooimijt en veldschuur met stal (rechtsonder) (luchtfoto: Google Earth)

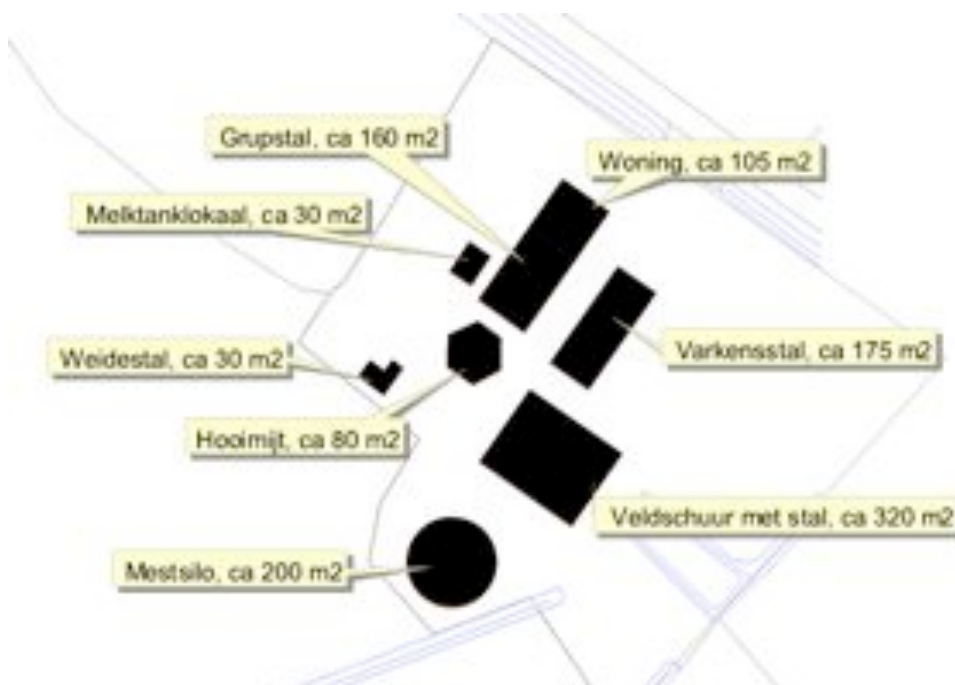
Voor de bestemmingsplanwijziging mag plaatsvinden moet er eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet. Er zal bij deze activiteit rekening gehouden moeten worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied. Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning uitspraken worden gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het plangebied zal beoordeeld worden op geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied aan de Rosepdreef 6 betreft een agrarisch erf en ligt in het buitengebied van Oisterwijk. Het plangebied ligt in een omgeving met veel bossen, vennen en heide-terreinen. Tussen deze natuurterrein liggen diverse agrarische percelen. Aansluitend aan het erf liggen gras/hooilanden.

De locatie zelf bestaat uit een agrarisch erf met aan de straatzijde een woonhuis met daarachter de deel (grupstal). Op het erf zijn diverse andere gebouwen aanwezig, zoals de (voormalige) varkensstal, veldschuur met stal, hooimijt, mestsiro, melktanklokaal en weidestal. Tussen de bebouwing is verharding aanwezig, aan de voorzijde van het huis ligt een siertuin en de wei/hooilanden aansluitend op de bebouwing zijn verruigd.

Binnen het plangebied is een bestemmingsplanwijziging beoogd van een agrarische - naar woonbestemming. Mogelijk zullen hierbij opstallen een andere functie krijgen en/of worden gesloopt. De groene elementen op en rond het erf blijven behouden.

het agrarische erf met alle gebouwen (bestaande situatie)

2 WETTELIJK KADER

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur. Soortenbescherming komt voort uit de Flora- en faunawet.

2.1 GEBIEDSBESCHERMING

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. Hierin zijn de reeds bestaande staatsnatuurmonumenten ook opgenomen.

Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitatten en de habitatten van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

2.2 SOORTBESCHERMING

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11).

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- beschermingscategorie 1:
Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Op basis van het 'Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten' uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfsplaatsen van deze soorten worden aangetast;
- beschermingscategorie 2:
Voor beschermde soorten die minder algemeen zijn en extra aandacht verdienen, kan een vrijstelling (behalve voor het opzettelijk verontrusten) verkregen worden als de initiatiefnemer een goedgekeurde gedragscode heeft. Indien dit niet het geval is dient voor deze categorie een ontheffing aangevraagd te worden.
In zo'n gedragscode worden gedragslijnen aangegeven die men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontheffing is, als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, voor deze soorten alleen nog nodig als werkzaamheden afwijkend van de gedragscode worden uitgevoerd;
- beschermingscategorie 3:
De soorten uit deze categorie zijn in de Flora- en faunawet ingedeeld in twee groepen; de zogenaamde 'Bijlage 1-soorten' (uit het 'Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten') en 'Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn'. Het belangrijkste verschil is dat voor de 'Bijlage 1-soorten' een ontheffing te verkrijgen is in het kader van een ruimtelijke ingreep.
Voor 'Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn' geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Ontheffingen voor deze groep soorten worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dienen plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen) van leefgebieden van meer strikt beschermde soorten, is ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig van het ministerie van Economische Zaken.

Verder geldt altijd artikel 2 van de Flora- en faunawet, een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 TOETSING

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een veldverkenning, zullen uitspraken worden gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Vervolgens zullen voor alle (mogelijke) aanwezige beschermde soorten de effecten en eventuele gevolgen voor de beoogde ingreep beschreven worden.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen, 1992), de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens, 1997) en de verspreidingsgegevens van RAVON (www.ravon.nl). Deze bronnen vermelden soortgegevens op basis van uurhokken (5 bij 5 kilometer), dit betekent dat het zeer globale gegevens betreft. Deze soms verouderde gegevens zijn aangevuld met recentere gegevens van websites zoals waarneming.nl, telmee.nl en zoogdieratlas.nl. Aangezien deze gegevens veelal gecontroleerd worden door experts zijn de gegevens betrouwbaar.

Op 14 juni 2013 heeft er een veldverkenning plaatsgevonden. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid van het plangebied en haar omgeving voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 BESCHERMDE GEBIEDEN

natuurbeschermingswet

Het plangebied te Oisterwijk ligt niet in of tegen een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied ligt op ongeveer 200 meter afstand en betreft het Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen' (Vogel- en Habitatrichtlijngebied). De beoogde plannen hebben betrekking op een bestaand erf. Op deze locatie zal de bestemming veranderen van een agrarische - naar een woonbestemming. Het veranderen van de bestemming, waarbij de agrarische bedrijfsactiviteiten komen te vervallen, heeft een positief effect op de aanwezige natuurwaarden in de omgeving. Negatieve effecten op het Natura 2000-gebied 'Kampina & Oisterwijkse Vennen' zijn dan ook uit te sluiten.

ecologische hoofdstructuur

Het plangebied ligt bovendien niet in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), maar de bosgebieden die grenzen aan het erf maken wel onderdeel uit van de EHS. Vanwege de eerder genoemde redenen zijn negatieve effecten op de EHS niet te verwachten.

3.3 VOORKOMEN VAN BESCHERMDE SOORTEN

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse van de activiteit sprake is of kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde activiteit kan biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

vaatplanten

Het plangebied bestaat uit een boerenerf met tuin en aansluitend gelegen, verruigde, graslanden. Binnen het boerenerf staan verschillende gebouwen en tussen de bebouwing is verharding aanwezig. Op de muur aan de noordzijde van de deel (grupstal) is wel de muurvaren (*Asplenium ruta-muraria*) aangetroffen, maar beschermde muurplanten zijn niet waargenomen. De verruigde graslanden zijn (nog) niet voldoende kruidenrijk en daarmee botanisch weinig interessant. Van een stabiel ecosysteem is als zodanig geen sprake en bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig. Beschermde vaatplanten worden binnen het plangebied niet verwacht. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaatsen betreft.

grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen, 1992) en actuelere gegevens uit de zoogdieratlas.nl komen in de omgeving van het plangebied soorten als egel (*Erinaceus europeus*), gewone bosspitsmuis (*Sorex araneus*), tweekleurige bosspitsmuis (*Sorex coronatus*), dwergspitsmuis (*Sorex minutus*), huisspitsmuis (*Crocidura russula*), mol (*Talpa europea*), vos (*Vulpes vulpes*), hermelijn (*Mustela erminea*), bunzing (*Mustela putorius*), wezel (*Mustela nivalis*), ree (*Capreolus capreolus*), woelrat (*Arvicola terrestris*), rosse woelmuis (*Clethrionomys glareolus*), aardmuis (*Microtus agrestis*), veldmuis (*Microtus arvalis*), dwergmuis (*Micromys minutus*), bosmuis (*Apodemus sylvaticus*), ondergrondse woelmuis (*Microtus subterraneus*), haas (*Lepus europeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*) en de meer strikt beschermde soorten eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), steenmarter (*Martes foina*) en das (*Meles meles*) voor.

Binnen het plangebied, gelegen in een bosrijke omgeving, zijn een boerenerf (inclusief tuin) en verruigde graslanden aanwezig. Daarom zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten als kleine marterachtige, konijn, haas, egel, (spits)muizen en mol niet uit te sluiten. Voor deze soorten, die onder het eerste, lichte, beschermingsregime van de Flora- en faunawet vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

eekhoorn

De eekhoorn leeft bij voorkeur in naald- of gemengd bos, echter ook in loofbos, vooral in boszomen. Verder in houtwallen, tuinen en parken in een beboste omgeving. Het plangebied is gelegen in een bosrijke omgeving en ook grotendeels omsloten door (kleine) bospercelen. In het plangebied zijn tijdens de veldverkenning geen sporen en nesten van de eekhoorn aangetroffen. Gezien het beperkte aantal bomen in het plangebied en afwezigheid van sporen is het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van de eekhoorn uit te sluiten.

In de bospercelen die aansluitend aan het plangebied zijn gelegen zal de eekhoorn wel voorkomen. Het is aannemelijk dat de eekhoorn (in bepaalde periode van het jaar) bin-

nen het plangebied zal foerageren. Aangezien dit in de toekomstige situatie ook mogelijk blijft zijn negatieve effecten op de eekhoorn uit te sluiten.

steenmarter

De steenmarter heeft binnen zijn leefgebied tal van schuilplaatsen, zoals in takkenhopen, boomholtes, dichte struwelen, op zolders en in kruipruimten; slechts een gering aantal hiervan wordt regelmatig gebruikt. In de zoogtijd van de jongen (maart t/m juni) worden schuilplaatsen wel permanent gebruikt. Vaak huist de steenmarter ook in ruimtes onder daken, een opening van 5 à 6 cm is daartoe voldoende. De soort klimt gemakkelijk, zowel in bomen als tegen gevels en muren. Het voedsel wordt gezocht langs lijnvormige elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen.

De gebouwen in het plangebied zijn, afgezien van het woonhuis, grotendeels toegankelijk voor de steenmarter. In het plangebied zijn tijdens de veldverkenning (de veldverkenning heeft plaatsgevonden in de zoogtijd van de jongen) geen sporen aangetroffen die wijzen op een permanente bewoning. In de deel (grupstal aansluitend aan het woonhuis) en (voormalige) varkensstal zijn wel sporen aangetroffen die mogelijk duiden op een bezoek van het plangebied door de steenmarter in het verleden (deze sporen kunnen echter ook door een andere marterachtige of vogels zijn achtergelaten). Het is echter niet uit te sluiten dat de steenmarter het plangebied incidenteel gebruikt als foerageergebied en/of schuilplaats. Aangezien dit in de toekomstige situatie ook mogelijk blijft zijn negatieve effecten op de steenmarter uit te sluiten.

mogelijke sporen van steenmarter in de deel (grupstal); in de varkensstal zijn vergelijkbare sporen aangetroffen

das

Het voorkomen van de das is in de omgeving vooral bekend van de Loonse en Drunense Duinen (ruim 10 km van het plangebied). In de ruime omgeving van de Loonse en Drunense Duinen, waaronder in Oisterwijk (natuurgebied Kampina), worden wel waarnemingen gedaan van de das. Op deze grote afstand betreffen dit veelal eenvoudige sporen (prenten, uitwerpselen) van rondzwervende dieren (dichtbij het kerngebied worden ook verspreid dassenburchten waargenomen).

Het boeren erf en de aansluiten gelegen landbouwgronden en bossen zijn potentieel geschikt als leefgebied voor de das, al zijn tijdens de veldverkenning geen aanwijzingen verkregen dat de das hier ook daadwerkelijk voorkomt. Gezien de grote afstand tot het kerngebied (ruim 10 km) en afwezigheid van sporen tijdens de veldverkenning worden geen vaste rust- en verblijfplaatsen van de das verwacht binnen en/of in de nabijheid van het plangebied. Negatieve effecten op de das worden door de beoogde plannen dan ook niet verwacht.

Andere meer strikt beschermde soorten worden op basis van beschikbare verspreidingsgegevens en de aanwezige biotopen niet verwacht.

vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Lim-pens, 1997) komen in de omgeving van het plangebied gewone dwergvleermuis (Pipi-

strellus pipistrellus), ruige dwergvleermuis (Pipistrellus nathusii), baardvleermuis (Myotis mystacinus), franjestaart (Myotis nattereri), gewone grootoorvleermuis (Plecotus auritus), laatvlieger (Eptesicus serotinus), rosse vleermuis (Nyctalus noctula) en watervleermuis (Myotis daubentonii) voor.

Vleermuizen zijn aan de hand van hun voorkeur voor verblijfplaats globaal onder te verdelen in twee groepen, gebouw- en boombewonende soorten. Ook zijn er soorten die beiden gebruiken als verblijfplaats. Daarnaast maken verschillende vleermuizen onderscheid tussen zomer- en winterverblijven. De gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn het gehele jaar overwegend gebouwbewonende soorten, terwijl de rosse vleermuis alleen in boomholtes verblijft. Ruige dwergvleermuis, baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis maken zowel gebruik van gebouwen als van bomen in de zomermaanden. In de winter zitten deze soorten graag in ondergrondse ruimten zoals: mergelgroeven, bunkers, forten, vestingwerken, oude steenfabrieken, ijskelders en (kasteel)kelders (met uitzondering van de ruige dwergvleermuis).

Aangezien in de beoogde plannen geen bomen worden gekapt zijn negatieve effecten op boombewonende vleermuizen uit te sluiten. In de beoogde plannen dient wel rekening gehouden te worden met de sloop van opstallen. Tijdens de veldverkenning is uitvoerig in de gebouwen gekeken; deze waren goed toegankelijk en volledig te onderzoeken. In de deel (grupstal) en op de zolder van het woonhuis (tegen de schoorsteen) zijn sporen aangetroffen van vleermuizen. Gezien het type verblijfplaats, grote van de uitwerpselen en aantal sporen betreft het waarschijnlijk een zomerverblijfplaats (of paarverblijfplaats) van een kleine vleermuissoort (waarschijnlijk gewone dwergvleermuis). De (voormalige) varkensstal is vanwege de vergelijkbare bouwmethode als van de deel (grupstal) ook geschikt als zomerverblijfplaats.

sporen van vleermuizen in de deel (links) en op de zolder van het woonhuis (rechts)

Op basis van de aanwezige bebouwing en bouwmethode (steense muren of enkelwandige houten gevels, gesloten pannendak (woonhuis) en golfplaten op de stallen) zijn kraamverblijfplaatsen van vleermuizen uit te sluiten. Aangezien alle beplanting blijft behouden zijn negatieve effecten op eventueel aanwezige vliegroutes ook uit te sluiten.

vogels

Tijdens het veldbezoek zijn vogels waargenomen zoals merel (*Turdus merula*), koolmees (*Parus major*), vink (*Fringilla coelebs*), houtduif (*Columba palumbus*) en boerenzwaluw (*Hirundo rustica*). Van de merel, houtduif en boerenzwaluw zijn in de bebouwing nesten waargenomen met eieren en/of jonge vogels. Daarnaast zijn oude nesten van de huis-mus (*Passer domesticus*) waargenomen en sporen van kerkuil (*Tyto alba*). Alle vogel-

soorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is (actieve broedplaatsen).

jaarrond beschermde vogels

Daarnaast zijn van een aantal vogelsoorten de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen) het gehele jaar door beschermd. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil);
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus);
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: grote gele kwikstaart, ooievaar, kerkuil, oehoe en slechtvalk);
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd, havik, sperwer, wespandief, zwarte wouw en ransuil).

In het plangebied zijn sporen aangetroffen van huismus (oude nesten) en kerkuil (braakballen en krijtstrepen). Van beide soorten zijn vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. De oude nesten (totaal 2 stuks) van huismus bevonden zich in de (voormalige) varkensstal en veldschuur met stal. Ook de sporen van kerkuil bevonden zich in deze beide gebouwen. De overige bebouwing is niet in gebruik en/of geschikt voor de huismus, kerkuil of andere jaarrond beschermde vogels. Tijdens de veldverkenning zijn kerkuil en huismus niet waargenomen in het plangebied.

huismus

Gezien de afwezigheid van de huismus in het plangebied is het waarschijnlijk dat het oude nesten betreffen en dat voortplanting dit jaar niet heeft plaatsgevonden. De veldverkenning heeft immers tijdens het broedseizoen, en tevens onderzoeksseizoen (tot 20 juni), van de huismus plaatsgevonden. Nesten kunnen echter in deze periode reeds verlaten zijn, maar vaak verblijven de ouders met jongen dan nog wel op en rond het erf. Op basis van een eenmalige veldverkenning is de functie van het plangebied voor de huismus niet met zekerheid vast te stellen.

kerkuil

Aangezien in de gebouwen geen nest is aangetroffen van de kerkuil wordt er van uitgegaan dat het een roestplaats van de kerkuil betreft. Gezien de sterk verruigde graslanden aansluitend op het erf en de aanwezige roestplaats is het aannemelijk dat de kerkuil het plangebied gebruikt als foerageergebied.

braakballen en krijtstrepen van kerkuil

niet jaarrond beschermde vogels

Naast de voorstaande vier categorieën is er nog een vijfde categorie (beschermde) vogels. Deze vogels beschikken over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze vogels (en hun broedplaatsen) zijn in principe buiten het broedseizoen niet beschermd. Alleen als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen zijn deze soorten wel jaarrond beschermd.

Binnen het plangebied is de aanwezigheid van broedplaatsen van vogels uit de vijfde categorie niet uit te sluiten. Aangezien in de omgeving voldoende alternatieve broedplaatsen aanwezig zijn voor deze categorie vogels zijn er geen omstandigheden aanwezig om deze vogels jaarrond te beschermen. Negatieve effecten op vogels uit de vijfde categorie worden dan ook niet verwacht indien rekening gehouden wordt met het broedseizoen (actieve broedplaatsen).

amfibieën

Binnen en in de omgeving van het plangebied zijn geen watervoerende elementen aanwezig. Hierdoor is het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van meer strikt beschermde amfibieënsoorten uit te sluiten. Algemene soorten, zoals bruine kikker (*Rana temporaria*) en gewone pad (*Bufo bufo*), die na de metamorfose op het land naar voedsel gaan zoeken, zijn, gezien de binnen het plangebied gelegen biotopen, niet uit te sluiten. Deze soorten kunnen grote afstanden afleggen. Het is mogelijk dat algemene soorten in de winterperiode binnen het plangebied aanwezig zijn, omdat de dieren op het land overwinteren. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

reptielen

Volgens RAVON zijn de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) wel eens in de omgeving waargenomen. In Nederland komen heide en hoogveen naar voren als voorkeurs-habitat. De soort komt ook voor langs infrastructuur (spoorlijnen en wegbermen), bij struweel en bosranden en in een beperkt deel van de duinen. De levendbarende hagedis is een vochtminnende soort die in de voornoemde landschapstypen veel wordt aangetroffen op venoeveren en ook wel langs lijnvormige wateren. Er zijn ook enkele waarnemingen bekend uit laagveen. Op basis van de binnen het plangebied aanwezige biotopen (boerenerv (inclusief tuin) en verruigde graslanden) is het voorkomen van de levendbarende hagedis niet waarschijnlijk. Andere reptielen worden op basis van beschikbare verspreidingsgegevens en de aanwezige biotopen niet verwacht.

vissen

Binnen het plangebied zijn geen permanent watervoerende elementen aanwezig, waardoor de aanwezigheid van vissen kan worden uitgesloten.

insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Dergelijke biotopen komen niet in het plangebied voor. Overige strikt beschermde soorten als mollusken en weekdieren zijn ook niet te verwachten gezien de biotopen.

4 CONCLUSIE

Het plangebied aan de Rosepdreef 6 te Oisterwijk betreft een bestaand erf. Op deze locatie is de wijziging van de bestemming beoogd van een agrarische - naar een woonbestemming. Mogelijk zullen hierbij opstallen een andere functie krijgen en/of worden gesloopt.

4.1 GEBIEDSBESCHERMING

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben de beschermde gebieden. Het plangebied te Oisterwijk ligt niet in de EHS of een gebied dat is aangewezen als speciale beschermingszone als bedoeld in de NB-wet. Het veranderen van de bestemming, waarbij de agrarische bedrijfsactiviteiten komen te vervallen, heeft een positief effect op de aanwezige natuurwaarden in de omgeving. Gebiedsbescherming is op deze locatie dan ook niet aan de orde.

4.2 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse van de bestemmingsplanwijziging sprake is of kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

De meeste van de mogelijk in het plangebied voorkomende soorten zoals bruine kikker, gewone pad, kleine marterachtige, konijn, haas, egel, (spits)muizen en mol zijn beschermd volgens het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Een aantal van de mogelijk voorkomende soorten zijn meer strikt beschermde soorten, soorten waarvoor bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffingplicht in het kader van de Flora- en faunawet geldt. Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats, tijdens het veldbezoek aantreffen sporen en de biotoopeisen van individuele diersoorten zijn steenmarter, vleermuizen, huismus en kerkuil niet uit te sluiten binnen het plangebied.

4.3 CONSEQUENTIES

Aangezien het in deze fase nog niet duidelijk is of de bestemmingsplanwijziging ook de sloop en/of verbouwing/renovatie van bebouwing mogelijk maakt zijn deze separaat beoordeeld ten aanzien van de consequenties. Ook een (grote) aanpassing van het beheer van het erf en aansluitend gelegen gronden kan negatieve gevolgen hebben op met name de kerkuil (meegenomen bij sloop en/of verbouwing/renovatie).

bestemmingsplanwijziging

Het wijzigen van de bestemming van agrarisch erf naar wonen heeft, bij behoud van alle gebouwen in de huidige staat en functie (inclusief aansluitend gelegen erf), geen effect op de (mogelijk) aanwezige flora en fauna. Nader onderzoek is in dat geval ook niet nodig.

sloop en/of verbouwing/renovatie

steenmarter

De gebouwen in het plangebied zijn, afgezien van het woonhuis, grotendeels toegankelijk voor de steenmarter. Op basis van aanwezig sporen is het niet uit te sluiten dat de steenmarter het plangebied incidenteel gebruikt als foerageergebied en/of schuilplaats. Echter in het plangebied zijn, tijdens de veldverkenning (de veldverkenning heeft plaatsgevonden in de zoogtijd van de jongen), geen sporen aangetroffen die wijzen op een permanente bewoning. Aangezien incidenteel gebruik als foerageergebied en/of schuilplaats in de toekomstige situatie mogelijk blijft, zijn negatieve effecten op de steenmarter uit te sluiten. Nader onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

huismus

In het plangebied zijn twee oude nesten van de huismus waargenomen in de (voormalige) varkensstal en veldschuur met stal. Tijdens de veldverkenning is de huismus niet waargenomen. Aangezien op basis van een eenmalige veldverkenning de functie van het plangebied voor de huismus (wel of geen voortplanting in 2013; wel of niet meer in gebruik als leefgebied) niet met zekerheid kan worden vastgesteld zijn negatieve effecten bij de sloop of verbouwing/renovatie van de varkensstal en veldschuur met stal niet uit te sluiten.

Aangezien de overige bebouwing binnen het plangebied niet in gebruik en/of geschikt is voor de huismus en de maximale populatiegrootte reeds is vastgesteld, is nader onderzoek naar deze soort niet noodzakelijk. Door het nemen van mitigerende maatregelen zijn negatieve effecten op de huismus, indien de nestlocaties worden vernietigd, te voorkomen. Voor aantastingen van nestlocaties van de huismus is een ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig van het ministerie van Economische Zaken. Nader onderzoek in het voorjaar van 2014 kan mogelijk aantonen dat het plangebied niet meer in gebruik is als leefgebied van de huismus.

De quick scan flora en fauna kan, op basis van het eenmalige veldbezoek, de aanwezigheid van alle mogelijk voorkomende ontheffingsplichtige soorten niet op voorhand uitsluiten/bevestigen. Daarom moet, bij de sloop en/of verbouwing/renovatie van de woning, de deel (grupstal), varkensstal of veldschuur met stal (zie de functie van de gebouwen per soort(groep) in hoofdstuk 3), nader onderzoek gedaan worden naar:

- vleermuizen (uitgezonderd kraamverblijfplaatsen), gebouwbewonende soorten (tabel 3; Flora- en faunawet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn), onderzoeksperioden: een volledig onderzoek naar vleermuizen bestaat uit twee onderzoeken; onderzoek naar zomerverblijfplaatsen van 15 april tot 15 augustus en een onderzoek naar paarverblijfplaatsen van 1 augustus tot 1 oktober. Vanwege de overlap in onderzoeksperiodes is het afdoende om op drie momenten onderzoek uit te voeren (minimaal 20 dagen tussen de verschillende onderzoeksmomenten). Doel van het onderzoek is om de soort vast te stellen (sporen geven geen uitsluitel), omvang van de populatie en exacte functie van het plangebied.

- kerkuil; literatuuronderzoek, onderzoeksperiode: gehele jaar; bij opdrachtgever, plaatselijke natuurgroepen en/of kerkuilenwerkgroep navraag doen naar nestlocaties/territoria in de omgeving. Doel van het onderzoek is om het effect te bepalen van het eventueel verlies van de roestplaats/foerageergebied (sloop/renovatie gebouwen en/of verandering beheer erf en aansluitend gelegen gronden).

Het gebruik van het plangebied door deze soorten kan door middel van nader onderzoek in beeld worden gebracht zodat het werkelijke effect van de ingreep op (het leefgebied van) daadwerkelijk aanwezige soorten kan worden bepaald. Pas dan kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is. Bij een dergelijke ontheffing worden vaak mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Verder is er een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- in het broedseizoen van vogels mogen de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. De start van werkzaamheden tijdens deze periode zouden kunnen leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren.
- op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren in voorjaar, zomer en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
 - het slopen starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen.

4.4 AANBEVELINGEN

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet zijn er ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- het huidige extensieve beheer voortzetten om het erf en aanliggende gronden geschikt te houden als foerageergebied voor vogels en vleermuizen;
- gebouwen geschikt houden of nieuwe mogelijkheden creëren in nieuwe gebouwen voor bewoning door bijvoorbeeld boerenzwaluw en kerkuil. Beide soorten broeden specifiek in gebouwen.

BIJLAGE 1: LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S., e.a., Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht, 1992.

Diepenbeek, A. van, Veldgids Diersporen, Sporen van gewervelde landdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht, 1999.

Limpens, H.J.G.A., e.a., Atlas van de Nederlandse vleermuizen, uitgeverij KNNV, Utrecht, 1997.

Meijden, R. van der, Heukels' flora van Nederland, 23^e druk, uitgeverij Wolters Noordhof, Groningen, 2005.

Websites:

www.brabant.nl

www.rijksoverheid.nl

www.telmee.nl

www.zoogdieratlas.nl

www.waarneming.nl

www.ravon.nl